

Media nəzəriyyəçiləri və politoloqlar göstərilir ki, sivil cəmiyyətlərdə demokratiyanın əsas göstəricilərindən sayılan söz və məlumat azadlığı prinsipi dövlətlərin, xalqların hərtərəfli inkişafında, siyasi mədəniyyətin formalaşmasında və ümumi tərəqqinin təmin edilməsində önəmli rol oynayır. Tarixdən isə bəllidir ki, söz azadlığı kimi zəruri insani tələbat öz haqlarına sahib çıxmış xalqların uzun sürən, inadlı mübarizəsi ilə gerçəkləşdirilmişdir.

Çağdaş dünyada isə azad medianın, insan hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi cəmiyyətdə demokratik mexanizmlərin mövcudluğunun əsas şərtlərindən biri kimi qəbul edilir. Kütləvi informasiya vasitələri – qəzetlər, jurnallar, teleradio yayımları, informasiya agentlikləri və ictimai rəy formalaşdırıcı məlumatı müntəzəm formada yayan digər media vasitələri cəmiyyətin inkişafına ciddi təsir göstərən, onun vəziyyətini və mahiyyətini müəyyənləşdirən siyasi sistemin tərkib hissəsidir. Kütləvi informasiya vasitələri cəmiyyətdə ictimai fikri, dövlətə inamı və sosial fəallığı formalaşdırmaqla yanaşı, həm də onları istiqamətləndirir. Bu mənada, haqlı olaraq, “dördüncü hakimiyyət” kimi dəyərləndirilən kütləvi informasiya vasitələri dünyada demokratiya və informasiya azadlığının mühüm rüporu rolunu oynayır.

Azərbaycan ikinci dəfə müstəqillik qazandıqdan sonra senzura ləğv edilmiş, azad söz, müstəqil fikir bərqərar olmuşdur. 1995-ci ildə qəbul edilmiş Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 50-ci maddəsində “Məlumat azadlığı” bölümündə göstərilir ki, hər kəsin istədiyi məlumatı qanuni yolla əldə etmək, ötürmək, yaymaq azadlığı vardır. Kütləvi informasiya vasitələrinin azadlığına təminat verilir, kütləvi informasiya vasitələrində, o cümlədən, mətbuatda dövlət senzurası qadağandır.

Hazırda Azərbaycan mediası beynəlxalq kütləvi kommunikasiya sisteminin bir parçası kimi uğurla inkişaf edir. Söz və mətbuat azadlığı cəmiyyətdə demokratiyanın meyarı və ölçüsü rolunu oynayır. Müstəqil Azərbaycan dövləti ölkədə insan hüquqlarının müdafiəsi, söz və mətbuat azadlığı kimi məsələlərə xüsusi önəm verir. Demokratik vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu prosesində kütləvi informasiya vasitələrinin xüsusi yeri və rolu var. Prezident İlham Əliyev bununla bağlı demişdir: “Bizim vətəndaşlarımız 30-dan yuxarı gündəlik qəzeti, 100-ə yaxın həftəlik qəzeti, respublika əhəmiyyətli, yəni bütün ölkəyə verilişlər təqdim edən 8

telekanalı, 14 regional telekanalı, internet vasitəsilə dünyada gedən bütün prosesləri sərbəst şəkildə izləyirlər”.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev keçən ilin yazında ölkəmizdə demokratik-hüquqi dövlət quruculuğunun

vəzifələrini vurğulayaraq, onun inkişaf meyillərini dövlət himayəsi ilə əhatə etmişdir.

Ulu öndər azad sözü cəmiyyətdə aşkarlığın başlıca vasitəsi, milli və demokratik dövlət quruculuğunun mənəvi, ideya-siyasi təkanvericisi kimi dəyərləndirirdi. O, eyni zamanda, belə hesab edirdi ki, cəmiyyətin sosial-iqtisadi yüksəlişi demokratik mətbuatın ahəngdar inkişafı üçün yeni stimullar yaradır. Böyük rəhbər dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsinin, yeni demokratik cəmiyyət yaradılmasının zəruri amilləri sırasında söz azadlığının əsaslarının yaradılması, müstəqil mətbuatın hərtərəfli inkişafı üçün ardıcıl, kompleks tədbirlər gerçəkləşdirmişdir. Prezident Heydər Əliyevin “Ölkədə söz, fikir və məlumat azadlığının təmin edilməsi sahəsində əlavə tədbirlər

sahəyə problemlərinin aradan qaldırılması üçün ehtiyac duyulan bütün tədbirləri ən yüksək səviyyədə həyata keçirmişdir. Bütün bunları qədirbilənliklə qiymətləndirən media ictimaiyyəti 2002-ci ildə ulu öndər Heydər Əliyevi Azərbaycanda milli mətbuatın daha da inkişaf etdirilməsi sahəsindəki xidmətlərinə görə “Jurnalistlərin dostu” adına layiq görmüşdür.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin KİV-in inkişafına dövlət himayəsi və jurnalistlərə dost münasibəti siyasətini davam etdirən Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğısı sayəsində son 16 ildə də jurnalistikamızın problemləri ardıcıl olaraq aradan qaldırılmış, KİV demokratik cəmiyyətdə öz rolunu maneəsiz olaraq icra etmişdir. Bu gün söz azadlığı, plüralizm ölkəmizin

gücləndirmiş, jurnalist peşəsinin nüfuzunu yüksəltdi, bu adı daşıyanların söz azadlığının təmin edilməsi ilə bağlı ölkə və xalq qarşısında məsuliyyətini yüksəltdi.

Ümummilli lider daim jurnalistlərlə sıx əlaqədə olur, onların suallarını yerində cavablandırır, qaldırdıqları məsələlərə operativ reaksiyanı təmin edirdi. Prezident İlham Əliyev də eyni nümunəni göstərərək jurnalistlərin dərin rəğbətini qazanmışdır. Odu ki, ulu öndərin ən layiqli varisi olaraq o da “Jurnalistlərin dostu” elan edilmişdir.

Dəfələrlə yüksək səviyyədə bəyan edildiyi kimi, ölkəmizin sürətlə inkişaf etdiyi, demokratikləşmə prosesinin dərinləşdiyi, cəmiyyət həyatının bütün sahələrinin yeniləşdiyi müasir dövrdə kütləvi informa-

Azərbaycan güclü demokratik təsisatlara malik olan ölkədir. Bizim ən böyük nailiyyətlərimizdən biri medianın və mətbuatın azadlığıdır. Bütövlükdə, söz və informasiya azadlığı hər bir ölkə üçün, ölkənin inkişafı üçün ən vacib olan məsələlərdən biridir. Söz və informasiya azadlığı, demokratiyanın inkişafı, hüquqi dövlətin qurulması Azərbaycanda çox vacib olan məsələlərdir. Mən hesab edirəm ki, bu sahədə ölkəmiz çox böyük və uğurlu yol keçmişdir.

İlham ƏLİYEV

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

bütün vətəndaşların qarşısına əsas tələb kimi qoyulur. Bütün bunlar demokratiyanın vacib elementləridir.

Bu barədə mülahizələrinin davamı olaraq dövlət başçısı bil-

istənilən vəziyyətdə məsuliyyət hissini unutmamalıdır.

Ölkə başçısı İlham Əliyev müstəqil mətbuatın qarşısında duran önəmli vəzifələrdən bəhs edərkən müstəqilliklə bağlı mövzulara daha geniş yer verilməsinin vacibliyinə dönə-dönə toxunmuşdur. Çıxışlarının birində ölkə rəhbəri bildirmişdir ki, Azərbaycan gənc müstəqil dövlət olmasına baxmayaraq, milli maraqlarını müdafiə etməyə qadirdir, dünya miqyasında özünə layiqli yer tuta bilmişdir. Müstəqillik mövzusu daim gündəlikdə olmalıdır və tarixi paralellər aparılmalıdır. Buna da böyük ehtiyac vardır. Bu baxımdan jurnalist peşəkərligi, ən əsası onun vətənpərvərlik duyğuları əsasdır.

Bu gün müstəqillik yolu ilə inamla irəliləyən və hərtərəfli inkişaf edən Azərbaycan Respublikası regionun siyasi, iqtisadi və humanitar mərkəzi statusunu qazanaraq, beynəlxalq münasibətlər sistemində öz layiqli yerini tutmuşdur. Mövcud inkişaf dinamikası Azərbaycanın milli informasiya resurslarından da yan keçməmiş, onların ümumdünya informasiya şəbəkəsindəki çəkisini artırmış, rəqabət qabiliyyətini yüksəltdirmişdir.

Bu yazını Prezident İlham Əliyevin bu münasibətlə söylədiyi və jurnalistlər üçün xüsusi “yol xəritəsinə çevrilmiş” sözləri ilə bitiririk: “Jurnalistlərin vətənpərvərliyi çox böyük əhəmiyyətə malik olan bir məsələdir. Dövlətçilik prinsipləri üstünlük təşkil etməlidir. İlk növbədə, dövlət maraqları müdafiə edilməlidir. Dövlətə zərər vura biləcək hər hansı bir addım yol verilməməlidir. Eyni zamanda, cəmiyyətdə mövcud olan problemlər ölkə daxilində həllini tapmalıdır. Azərbaycanın reallıqları dünya birliyinin diqqətinə çatdırılmalıdır, istər ictimai sahədə, milli, dini dözümlülük sahəsində, istərsə də iqtisadi və xarici siyasət sahəsində.”

Tahir AYDINOĞLU,
“Xalq qəzeti”

Söz azadlığı demokratik inkişafın təkanverici amilidir

növbəti təntənəsinə çevrilmiş prezident seçkilərindən sonra aprelin 18-də təşkil olunmuş andiçmə mərasimində ümummilli lider Heydər Əliyevin yaratdığı zəruri əsaslar üzərində demokratiya və söz azadlığının tam təmin edilməsinə nəzərdə tutaraq bildirmişdir: “Bu 15 il ərzində Azərbaycanda demokratik inkişaf çox sürətlə getmişdir, Azərbaycanda bütün azadlıqlar təmin edilmişdir. Hesab edirəm ki, bu 15 il demokratik inkişaf baxımından çox uğurlu illər olmuşdur. Biz siyasi islahatları dərinləşdirərək bütün azadlıqları – söz azadlığını, mətbuat azadlığını, sərbəst toplaşma azadlığını, siyasi fəaliyyət azadlığını təmin etmişik”.

Azərbaycan mətbuatının yenidən bərpa edilmiş suverenlik şəraitində müstəqilliyini əldə etməsi, ölkəmizdə söz və mətbuat azadlığının həqiqi mənada təmin olunması isə ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ulu öndərin 1993-cü ildə xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışı mətbuatımızın inkişaf tarixində də yeni bir mərhələnin əsasını qoymuşdur. Müstəqil dövlətin ali rəhbəri kimi Heydər Əliyev Azərbaycan şəraitində medianın yeni tarixi rolunu və

haqqında” fərmanı ilə mətbuatda senzuranın ləğvindən və “Kütləvi informasiya vasitələri haqqında” Qanunun qəbulundan sonra ölkə mətbuatının inkişafında yeni dövr başlamışdır.

Azad mətbuatın inkişafına əngəl yaradan senzuranın aradan qaldırılması, KİV sahəsində qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi və müasir dünya standartlarına uyğunlaşdırılması, media vasitələrinin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi üçün çoxsaylı yardım və güzəştliyin müəyyənləşdirilməsi ümummilli lider Heydər Əliyevin azad sözə və onun daşıyıcılarına tarixi xidmətlərinin ən yığcam ifadə olunmuş çevrəsinə əks etdirir. Təkcə onu demək kifayətdir ki, Azərbaycan qanunvericiliyində söz və mətbuat azadlığı ilə mükəmməl əksini tapıb ki, KİV haqqında qanun nəinki MDB məkanında, hətta Avropada ən yaxşı qanunlardan biri sayılır.

Ulu öndərin söz azadlığının təmin edilməsinə münasibəti demokratik inkişafın zəruri tələblərinin cavablandırılması ilə şərtlənmişdir. Müstəqil dövlətimizin qurucusu azad medianın inkişafını demokratiyanın tələbi kimi dəyərləndirərək bu

tarixi nailiyyəti kimi insan hüquqlarının, demokratik inkişafın xidmətindədir. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanda müstəqil, demokratik KİV-in yeni şəraitdə inkişafına dövlət siyasətinin başlıca prioritetləri sırasında yüksək diqqət və qayğısını bu gün də davam etdirir.

Ötən dövrdə mətbuatın özünütənzimləmə, dövlət orqanları və ictimaiyyətlə əlaqə saxlama qurumu kimi Azərbaycan Mətbuat Şurasının formalaşdırılması, ölkə başçısının fərmanı ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun yaradılması, ayrı-ayrı sərəncamlarla jurnalistlərin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi kimi davamlı tədbirlər medianın fəaliyyətinin gücünə tələblərinə cavab verməsində önəmli rol oynamışdır.

Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə “Əməkdar jurnalist” fəxri adının bərpa edilməsi və ölkə mətbuatının, teleradiosunun inkişafında seçilən xidmətləri olan jurnalistlərin bu ada, digər dövlət təltiflərinə layiq görülmələri, son illərdə 400-dən çox jurnalist ailəsinə yeni mənzillərin verilməsi də media sahəsində stimulları

siya vasitələrinin, o cümlədən milli mətbuatımızın qarşısında yeni vəzifələr durur. Bu gün Azərbaycan mətbuatı müasir informasiya cəmiyyəti quruculuğunda, sosial ədalət və şəffaflığın təmin edilməsində, milli həmrəyliyin və tolerantlığın möhkəmləndirilməsində, demokratik özünüdərkini, siyasi mədəniyyətin inkişafında, milli-mənəvi və ümumbəşəri dəyərlərin qorunub saxlanması və təbliğində mühüm rol oynamağı, tədris və maarifləndirmə sahəsində fəaliyyətini gücləndirməlidir.

Dövlət başçısı İlham Əliyevin dediyi kimi, artıq ölkəmizdə söz azadlığı ilə yanaşı, bütün başqa azadlıqlar da mövcuddur. İnsanlar öz seçilən hüquqlarından sərbəst istifadə edərək seçki proseslərinə qoşulur, istədikləri namizədə səs verirlər. Vətəndaşların sərbəst toplaşmaq azadlıqları yüksək səviyyədə təmin edilir. Siyasi partiyaların, qeyri-hökumət təşkilatlarının fəaliyyəti üçün normal şərait yaradılmışdır. Hər bir istiqamət üzrə konkret proqramların qəbulu inkişafı daha da sürətləndirir. Qanunlara hörmətlə yanaşmaq siyasi əqidəsindən, mənsubiyyətindən asılı olmayaraq

dirmişdir ki, mətbuat bu reallıqları ictimaiyyətə çatdırmaqda böyük rola malikdir. Təbii ki, gerçəkliyə, faktlara əsaslanan informasiya bolluğu təmin edilərsə, istər ölkə, istərsə də beynəlxalq ictimaiyyət bəzi dairələrin apardığı yalan təbliğata uymaz, həqiqətlərin təbliğində fəal mövqə tutaraq, bu işə öz dəstəklərini göstərmiş olarlar. Bu və ya digər informasiya təqdim olunarkən dəqiq və qərəzsiz olmaq, peşə etikasına əməl etmək, dövlətin, vətəndaşların şərəf və ləyaqətinə hörmətlə yanaşmaq prinsiplərinə axıradək əməl olunması KİV-in qarşısında duran önəmli məsələlərdəndir.

Dünyada informasiya məkanının gündən-günə genişləndiyi, beynəlxalq təbliğat fəaliyyətinin ayrı-ayrı ölkələrin imicini, daxili həyatına ciddi təsir göstərdiyi müasir dövrdə kütləvi informasiya vasitələrimiz daha peşəkar, obyektiv və prinsiplial, yüksək milli şüur və vətənpərvərlik nümayiş etdirir, Azərbaycanın dövlətçilik maraqlarını hər şeydən uca tutur. Ölkə jurnalistləri bundan sonra da obyektivlik, qərəzsizlik və vətənpərvərlik prinsiplərinə əməl etməlidirlər. Hər bir mətbuat işçisi